

MURASZOMBAT ÉS VIDÉKE

A „Vendvidéki Magyar Közművelődési Egyesület” hivatalos közlönye.

ELŐFIZETÉSI ÁR:

Egész évre 6 kor., fél évre 3 kor., egyes szám 20 fillér.
Előfizetési pénzek és reklamációk
TALKANYI ERNŐ könyvnyomdájába küldendők.

Felelős szerkesztő: Dr. OZIFRAK JÁNOS.

Kiadó:

A Vendvidéki Magyar Közművelődési Egyesület.
MEGJELENIK MINDEN VASÁRNAP.

Kéziratok, levelek s egyéb szerkesztőségi közlemények
lap szerkesztésébe küldendők.

Hirdetési díj: 3 hasabos petitos egyszeri hirdetésnél 20
fillér, többszöri hirdetésnél soronként 12 fillér.
Nyílttér petit sora 50 fill.

Berke János.

A muraszombati járásnak, és vele az egész magyar evangélikus egyháznak nagy halottja van. Rövid idővel lapunk zarta előtt érkezett hozzánk a lesújtó gyászhir, hogy Berke János, tótkeresztúri evangélikus lelkész, a magyar protestáns papok 94 éves neszlorá szombaton peggel jobb létre szenderült. Az idő rövidsége s lapunk kimért keretei nem engedik meg, hogy ezáltal bővebben foglalkozzunk e megrendítő halál esettel. Egy századot élt, nagy korral áldotta meg a Mindenható. Nemzedékek keletkeztek és múltak el mellette, nagy időköt latott és élt át, s példás élete egy darab a történelemből. Férfias energiáját, fiatalos kedélyét mindvégig megragította, a testi erőnek és jó egészségnek olyan mértékét bírta, hogy mathuzsálemi korában is minden nehézség nélkül végezte nemes hivatását.

Hetvenkét évig lelkeskedett! Keveseknek, csak a kiválasztottaknak adatik meg, még élni is ekkora időt! És Berke János ennyi ideig volt pap, szolgálja Istenének, barátja, tanácsadója, pásztorja, gyámoltója és segítője népének! És egész munkás élete a jóság, a becsületesség, az istenfielem és hazaszeretet jegyében élt el.

Koporsóját zokogva állják körül, nagy családja, az unokák és dédunokák egész serege, elhagyott hívei, s mindazok kik hosszabb-rövidebb ideig tanúi voltak Berke János áldásos életének.

Nyugodjék bekében.

Az őrszentpéteri külön járás.

(Cz) Valamelyik északsarki utazó mesélte el, hogy mikor bolyongásai közben az esküzmok országába került, ezen emberkorsok egyike panaszos hangon sirankozott előtte, hogy sok az esküzmok és kevés a foka. Ez a szálló igévé lett anekdota jut eszünkbe annak a mozgalomnak hírére, hogy őrszentpéteri járás című egy önálló közigazgatási és bírói területet akarnak kiharítani a muraszombati, körmendi és szentgotthárdi járásokból.

Sok az ember, kevés a hivatal. Kétségtelen tény, hogy ez a mozgalom Vasvármegyei tisztviselőinek azon részéből indult ki, amelyre felettébb előnyös volna, ha egy új járás szervezésével egy új főszolgabírói állás, esetleg 1 vagy 2 új szolgabírói állás keletkezne, ami az előmenetelt a mai nehéz világban nevezetesen megkönnyítené. Jelenleg ugyanis akkép áll a dolog, hogy annyi jó erőben levő fiatal tisztviselő van a vármegyén, hogy a mögöttük következőknek az előmenetele most szinte ki vagonnyal zárva.

Mi feltétlen barátjai vagyunk a vármegyei tisztviselőnek s szívesen látjuk előmenetelüket és boldogulásukat, de még sem tartjuk olyan fontosnak, hogy ezért három nagy járás létredekét alapjában meglehetne támadni. Mert csak a tisztviselő előmenetele és semmi más közérdek nem kívánja az őrszentpéteri járás szervezését.

Mikor foglalhat helyet egy új közigazgatási járás szervezése? Bizonyos, hogy csak a közérdek szempontjából van emnek helye. Nevezetesen akkor, ha egy vidék oly távol esik minden központtól, hogy ennek a vidéknek közigazgatási és bírói igazgatása és ellátása a távolság folytán mérhetetlen nehézségekbe ütközik. Ha ilyen esetben azután van annak a vidéknek egy középpontja, akkor indokolt az új járás szervezése ezzel a központtal, mert így le lehet küzdeni a távolság folytán előálló nehézségeket.

Tény az, hogy Őrszentpéter vidéke, az Őrség, czelött 2 évvel meglehetősen távol volt a világtól. A községek egy része a muraszombati, más része a gotthárdi és a körmendi járásokhoz tartozott. Megközelíteni igen nehezen tudnak hatóságaiikat, ám azért még mindig közelebb estek, mint például a muraszombati járásban Kuzma a központhoz. Ezt a távolságot azonban alaposan elenyészlette a körmendi—muraszombati vasut, mely az őrséget éppen a szívében szeli ketté. Ez a vasut sokkal közelebb hozta az őrség lakosságát bármelyik járási központhoz, mint e járások többi községei még most is vannak. Olyan távolság tehát, amely az önálló járást indokolta tenne, az egész őrségben absolute nincsen. Az egyetlen közérdek tehát hiányzik. Más szempont pedig nincs, mert az őrszentpéteri elhajtása, mely az ő részükről egészen indokolt, nem lehet alapja egy ilyen nagyszabású és tetemes költséggel járó újításnak.

Egy új járás felállítására ugyanis nevezetesen pénzösszege kerül, kell egy főszolgabíró, 1 esetleg 2 szolgabíró, 1 gyakornok, 1 írnök, 2-3 díjnok, 1 börtönőr és egy meggyeszár, kell iroda és felszerelés, kell fűtés, világítás. Ezek a dologi kiadások kerek számban 30.000 koronát tesznek ki, ami inkább több lehet, mint kevesebb. Ha ezt az összeget az őrség maga megfizetné, egy szót sem szólnánk a dologhoz, de valószínűnek tartom, hogy erre nem is gondolnak, hanem a vármegye költségére kívánják azt megcsináltatni. Már pedig azt hisszük, hogy ennek az örökös deficitelt küzdő törvényhatóságnak éppen elég a kiadása. Elég nagy vármegyei pótdátó fizetnek már lakosai s bizton merjük állítani, hogy pótdátóemelésbe azért, hogy az őrszentpéteri saját falujokban intézhessék el a hatósággal való dolgaikat, nem fognak

belemenni, de józan észszel, ilyen közterhek mellett, nem is mehetnek.

Micsoda küzdelembe került a nyugdíjalap számára nélkülözhetetlenül szükséges pótdátó megszavazása. Pedig erre a nyugdíjalapra szükség volt, mert a vármegye majd-majd abba a helyzetbe került, hogy nyugalmazott tisztviselői jól megérdemelt nyugdíjukért perelni voltak kénytelenek. Mennyivel nehezebb és keservesebb volna olyan terhet vállalni, ami nem feltétlenül szükséges és nem közérdek.

Azután pedig különösen figyelmet érdemel az a kérdés, hogy egy ilyen mesterességesen alakított és nem az igazi közérdek szempontjából létrejött járási székhely nem támadja-e meg alapjában a többi már meglévő közponlok létét. Mind a három járás, amelyekből az új járást kiszakítani tervezik, egy igen tekintélyes vidéket veszítenek. Elveszítene pedig a nélkül, hogy ezáltal ezek a vidékek csak a legcsekélyebb előnyökhöz is jutnának, mert hogy csak egy példát is említsünk, a pártosfalvaiknak egészen mindegy, hogy Muraszombatba kell-e bemenniük avagy Őrszentpéterre! Csak egyes egyedül Őrszentpéter nyerne, már pedig három már szépen virágásznak indult központ fejlődését egy község kedvéért feláldozni igazán elhibázott dolog volna.

Legtöbbit veszítené Körmendi városa, ahoval ma az őrség egy szép része tartozik közigazgatásilag is és a vasut folytán pedig egész forgalma odaterelődött.

Nem csekélyebb jelentőségű volna Szentgotthárd kára is, amely a vasut folytán már ugys elvesztette a muraszombati járást s most saját községeit is kénytelen legyen elveszíteni!

Értesülésünk szerint Őrszentpéter önállósításának tervét, a körmendi kerület kerület képviselője dr. Beck Lajos hajtja a legerősebben. Öszintén csodálkozunk ezen, de még jobban azon, hogy Körmendi városa össetett kézzel nézi, hogy miként dolgozik a saját képviselője önön érdekei ellen. Mert igaz ugyan, hogy Őrszentpéter, egyik legerősebb községe Beck Lajos dr.-nak, de azért kerületének székhelyét sem szabad elfelejteni s nem szabad figyelmen kívül hagynia annak a városnak lakosságát, amely egyedül mozdította elő az ő megválasztását. Pártjának vezető emberei mind körmendi polgárok, akik nem nézhetik közömbösen, ha községük érdeke a szíviükön fekszik, hogy a saját képviselőjük mennyire dolgozik azon, hogy Őrszentpéter nemcsak közigazgatási járás legyen, hanem egyuttal járásbírói is kapjon. Azt hisszük, hogy a jó körmendiek ezt tán nem is tudják, mert különben algha néznék tetlenül, hogy képviselőjük miként gyűjteti a statisztikai ada-

Tisztelettel kérjük, kiknek előfizetése lejárt, annak szives megújítását.

tokat arra nézve, hogy az alakulandó új járás községeiben évenként mennyi a per?

Am ha a körmendiek feleslegesnek tartják köveiket figyelmeztetni, bizonyosra vesszük, hogy a szentgotthárdi és muraszombati járásek megfogják ezt tenni, s találni fognak utat és módot arra nézve, hogy a saját képviselőikkel legalább is ellen-súlyoztassák azt a munkát, amit Beck Lajos dr., kizárólag egy község érdekében végez három másíknak rovására.

Értekezlet az alsóndvai vasut tárgyában.

Uglátszik az érdekel körok ezuttal tényleg és komolyan munkához fogtak, hogy az alsóndvai vasut ügyét dílóre vigyék. Csütörtökön újabb értekezlet volt gróf Batthyány Zsigmond országgyűlési képviselő elnöklésével, amelyen egy lépéssel ismét előbbre haladt a vasut ügye a megoldás felé. Örömmel constatáljuk, hogy gróf Batthyány Zsigmond teljes energiával és az ügy iránti szeretettel dolgozik a vasut érdekében, s a nemes gróf e tevékenységének láttára erősen megnövekedik bizodalunk.

A gyűlésről alább adjuk részletes tudósításunkat.

A muraszombati—alsóndvai vasut előkészítő bizottsága e hó 7-én d. e. 10 órakor értekezlet tartott gróf Batthyány Zsigmond országgyűlési képviselő elnöklésével. Megjelentek Barthalos István, dr. Czifrák János, dr. Geiger Vilmos, Györi Kálmán, Horváth László, dr. Ivanóczy Ferenc, Posfay Pongrácz, dr. Skrlécz Mihály, Takáts R. István és dr. Vratarits Iván.

A jegyzőkönyvet dr. Czifrák János jegyző vezette.

Elnök üdvözlőlvén a megjelenteket, köszönet mond Barthalosnak a megjelenésért és az ülést megnyitja. Az értekezlet első tárgya volt, hogy a múlt alkalommal megvalósított bizottságot kiegészítette és alelnököt választott. Elnök indítványára megválasztották alelnökké egyhangulag Posfay Pongrácz főszolgabíróat. A nagy bizottságot a következőkkel egészítették ki.

Helybeliek: Kardos József, Berger Béla, Kohn Lipót, Meixner Mátyás, Hartner Géza, Poszt János, Hartmann Ferenc, Mihólies János, Heimer Ignácz, Turk József, Halbarth Henrik, Csizsár Lajos, Dietrich Gusztáv, Loucsár Mihály, Lázár János, Barbares Antal, Barbarics István, Vüjecz György, Vidákovits Béla, Batkol Tivadár, Mintek Gáspár, Horváth Pál, gróf Szápáry László, Olajos Sándor, dr. Símen Lajos, dr. Ritscher Samu, Neumann Adolf, Junkucz Sándor, Nemes Miklós, Aczél József, dr. Schick Ferenc Sándor, dr. Szász Ferenc, Kleinrath József és Török Ernő.

Videkiek a bellatiné—alsóndvai vonal érdekeltsegből: Schweinhammer János, Casaciovits Imre, Fiszter Ignácz, Horváth János, Kárács Ferenc, Wülfinger Karoly, Bejek József, Lukács Ferenc, Meuzinger József, Martincz Miklós, Szerecz Ferenc, Kumin Iván, Czelez József, Hankó Ferenc, Augustin István, Györek István és Battyánfalva, Barkocz, Korong, Muraszentes, Muracserenai és Muraszombat községek mindenkori bírái.

A mezővár—bagonya—rediesi vonal érdekeltsegből: Kereszturi Kálmán, Bagari József, Hima Sándor, Pusztai József, Baktai Lajos, Koltvársi Ferenc, ifj. Kúhár József, Lach József, Benkó József, Czipott János, Vezér József, Vucskies József, Bankó Győző, Szampt István, Czipott István, továbbá Ujlólyes, Lukácsfa, Kismálnas, Mezővár és Alsomorácz községek mindenkori bírái.

A muraszombati—vashidegkut—vizenldvai vonal érdekeltsegből: Id. Vratarits Iván, Kumin Miklós, Benkó József, Horváth József, Horváth István, Siftár József, Krancies Iván, Stevancz József, Szerzén Mátyás, Sohár István, Majezán János, Kúhár József, Horváth Nándor, Kousz János, Lejko Ferenc, Horváth Mátyás, Rozgonyi Antal, Völgyi Ferenc, dr. Ivanóczy Ferenc, Czotter Hugó, Vogler József, Kludva József, Hegedüs Alajos, Hegedüs Antal, Dündék István, Martincz Antal, Andreics János, Donján Iván, Podlaczek József, Hirsch Lipót, Stivan Ferenc,

Gibiesár Mátyás, Dzsuban János, Klekl István, Csutuk József, Kocsár József, Siftár István, Temlin Lajos, Bacz Sándor, Bakó János, Siftár Mátyás, Külies János, Sparas Miklós, Hodoscsék Iván, Sparas Ferenc, Siftár Karoly, Kapli Elemer, Pitz János, Bagola Ferenc, Stottl János, Kuzmics János, Ficzko József, Obál Mihály, Vogler György, Benkó György, Borovnyak József, Simon József, Derkacs József, Benkó József, Csiklár Ferenc, Benkó Lipót, Kollát Adolf, Zsigler Antal, Flegár Iván, Halsedl József, Koller Alajos, Buchmann Mihály, Kuppán Ferenc, Meixner Gyula, Gaber György, Kollárs István, Bacsék Mihály, Ficzko Mihály, Szklédar István, Deutsch József, Rogán Mihály, Weisz Adolf, Fröhwrth Antal, Kámpf Agostus, Rogán István, Horváth József, Horváth Karoly, Csarics József, Koldenczer Ignácz, Páncsor János, Gerelec János, Szukits Mihály, Bagari János, Csontola János, Cserpenyák János, továbbá Kiszombat, Falud, Halmos, Borhida, Ivánfalva, Ferenczák, Várhely, Murafüzés, Csendák, Szöchenyut, Murapetrócz, Biröcsök, Köhida, Véghely, Szeccsényfa, Palmafa, Sírúrháza, Bazahely, Zeltánháza, Bodóhegy, Jegenyes, Dombfalva, Királyszék, Görgháza, Kismariahavas, Hatarfalva, Godóúdvár, Sergháza, Hegyszoros, Dióslak, Szarvaslak, Vizenldva, Vasvecses, Perestó és Retallás községek mindenkori bírái.

Ezt a nagy bizottságot az egyes érdekeltsegek szerint külön-külön legközelebb ülésre fogják egybehozni.

Ezután Barthalos István figyelemre méltó előterjesztést tett, amelynek az a lényege, hogy manapság nem szabad a vasut építés kérdését sóka nuzni halasztani, hanem az egyszer megállított költségvetés alapján sietni kell az ezen költségvetés szerinti összeg biztosításával és a tényleges építkezésekkel, mert a munkaberek és anyag árak rohamosan és évről évre emelkedvén, a ma megismalt költségvetés alapján három év múlva, már alig lesz a vasut kiépíthető s akkor előálhat az az eset, hogy az előirányzott költség nem elég s újabb hozzájárulás kell.

Az értekezlet helyesléssel vette tudomásul Barthalos figyelemztését, s elhatározza, hogy töle teltetelgel mindent elfog követni arra nézve, hogy a vasut mielőbb kiépüljön.

A továbbiak során Barthalos előadta, hogy hajlandó megszerkesztetni azokat a felhívásokat, amelyekkel az érdekelt nagybirtokosoknak és községeknek kell megküldeni. Itt említték meg, hogy az előleges nyoma költségkies viselését gróf Batthyány Zsigmond elnök nagy lelkién felajánlotta, amit a bizottság örömmel vett tudomásul.

Elhatározta továbbá az értekezlet már első ízben hozott határozatához képest, hogy az alsóndvai összekötést két irányban tervezzi és pedig nemesak Bellatinéz, Turnicsa, Cserenesócz [Alsó-Lendva felé, hanem Mezővár, Bagonya irányban] Rediesig is, s már most arra az állás pontra helyezkék az értekezlet, hogy azt a vonalat fogja kipeitni, amelynek érdekeltsege hamarabb össze hozza a szükséges összeget.

A további erlyes aktió megkezdése végett elhatározta az értekezlet, hogy keresni fogja az érintettek Alsóndva vezető köreivel s oda fog hatni, hogy az ottani érdekeltsegek is értekezletre jöjjen össze, amelyen a muraszombati bizottság tagjai is megfognak jelenni.

Ezután Barthalos István tett ismét egy nagy fontoságú előterjesztést a vashidegkut—vizenldvai vonalat illetőleg. A petanczi savanyvíz nagy exportjára való tekintettel azt javasolta, hogy ez az irány hajoljona le egész Petanczig s innen kerüljön felfelé Vashidegkut irányába. Az értekezlet egyhangú helyeslést közt tette magáéva az ideát. Ezt a vonalat Vizenldvaig, a petanczi kámarodást is bele számítva, 28 kilométerben állapította meg az értekezlet. Ennek összköltsége 2.723.000, amelyből 35% törzsrészenyekben biztosítandó. Ez a 35% kitesz 954.000 koronát, amelyből 17%, 477.000 koronát az állam ad. Leszámítva most a várható megyei hozzájárulást, kilométerenkint 6000 koronát, összesen 168 ezer koronát, a helyi érdekeltsegre 300.000 koronát, amely összeg törzsrészenyvet jegyzések által biztosítandó.

Most már csak az érdekeltsegen múlik, hogy e hozzájárulást előtűdja-e tereseni vagy sem.

Ezután az értekezlet, miután meg nagyjában megállapította az egyes községek hozzájárulási arányát, az elnök ültetésével deli 1 órakor veget ért.

H I R E K.

— Gróf Szápáry László v. b. t. t. nagybirtokos a hét elején Muraszombatban tartózkodott.

— Cróf Batthyányi Zsigmond nagylelkű adománya. Kerületünk nagyérdemű országos képviselője gróf Batthyány Zsigmond nagybirtokos, az alsóndvai vasut létesítése érdekében csütörtökön tartott értekezleten bejelentette, hogy az alsóndvai vasut részére 10000 koronát adományoz, illetve ilyen összegű törzsrészenyvet jegyez. A bejelentés nagy és általános örömet keltett a bizottságban, s lelkesen megjeleneztek érte a nemes gróftól. Ennek az adományszámnak nagy jelentősége van s nem csak egyszerű bökészűség, amelyet szente emek az érdekeltsegek a nagybirtokosoktól akik ezt könnyen tehetik, hanem követendő példaadás. Gróf Batthyány Zsigmond, mint nagybirtokos ezen vonal által egyáltalán nincsen érdekelve. Sok ezer hold földjéből, egy négyszög ölnyi sem esik ennek a vasutnak a rayonjába, ép azért nem is várta tőle senki, hogy ilyen tekintélyes összeg erejéig tegyen eleget abbeli kötelezettségének, amely rá mint a járás vezér emberére haramlik. Batthyány Zsigmond gróf e nemes tettevével, nagyszerű példát statult, s ha azok a nagybirtokosok akik a vonal mentén tényleg érdekelve vannak, ezt a példát követik és abban az arányban támogatják a vasutat, akkor az hamarosan meglesz. A vasut érdekeltsegek halás szízzel mond köszönelet a gróf urnak nemesak e fényes anyagi támogatásért, hanem méginkább azért, mert irányt szabott annak, hogy főurainknak mily mértékben kell a vasuthoz hozzájárulni.

— Dr. Laky Kristóf kir. curiai bíró es. és kir. kamaras, törvénytudomány elnöke a ma esti vonattal Muraszombatra érkezik a kir. járásbírószágnal tartandó hivatal vizsgálat céljából. A törvénytudomány elnök rokonának Böcs Béla gyógyszerésznek lesz a vendége.

— A muraszombati templom festményei. Szlepecz János plébánosunk a Műemlékek Országos Bizottságához tett felterjesztése folytán, szerdán este megerkezett a bizottság kiküldöttje dr. Eber László, hogy a kath. templom sekrestyéjében talált régi festmények megvizsgálja. Dr. Eber László, aki itt tartózkodása alatt Szlepecz János vendége volt, az igazi műértő szakértő mével vette szemügyre nemesak a festményeket, hanem az egész templomot is. Veleménye szerint a szentély és sekrestye értékes gothikus építészeti műemlékek s ezek a részek egy új templom építésénél feltétlenül felhasználandók, míg a templom fő és két kereszt hajtja minden jelentőség nélkül való építmények, amelyek lerombolandók. Örövendünk, hogy a szentély és sekrestye dolgában a kiváló tudós véleménye egyezik az építő bizottság nevezetével, amely Takáts László műépítész gyönyörű terve alapján tette magáéva azt az álláspontot, hogy a régi templom e műbecseselel bíró részei felhasználásának. A fal festményeket is tüzetes vizsgálat tárgyává tette dr. Eber László. A plébános és a káplánal egyetemben szorgalmasan hamozták a vastag mésztérggel borított festményeket, s a kibontott alakokon látható jellegzetes tünetek arra engednek következtetni, hogy e képek teljesen azonos eredetűek a mártónhelyi templom freskóival, ezeket is minden valószínűség szerint Aquila János volt regedei festő, aki korának egyik legjelesebb mestere volt festette. Az ő csemlőre vallanak a nagy kezek, s az a körülmény, hogy a szentek fejét övező diés fénybe

van rovátkolva a falba. Dr. Éber jelentést fog a tapasztalatok tenni a Műemlékek Országos Bizottságának s azt fogja indítványozni, hogy küldessenek ki szakembereket, kik az egész falat kihámozzák és a bekelet megfelelően restaurálják.

— **A Mura vízerejének kihaználása.** Gróf Bathányi Zsigmond országgyűlési képviselőnek egy nagyszabású vállalkozás létesítéséhez fogott. Budapesti mérnökkel, a Mura vízében rejlő óriási erőnek kihaználására egy az ikerváralán is jóval nagyobb méretű vízműveket csinál. A gróf a szerződést a mérnökkel már megkötötte. Az elkészült vízműhöz azután egy külföldi pénz-csoport több nagyobb szabású ipartelepelt fog létesíteni, amelyeknek hajtó erejét a turbinák fogják szolgáltatni.

— **Vasutársaságunk a forgalom emelése és ekképp a közönség érdekében mindent elkövet és szorgalmasan működik közre azon, hogy a vasutat használó közönség minden igénye kielégített nyerjen.** Ezt bizonyítja az alábbi levél is, amelyet Pósfay Pongráczhoz intézett az igazgatóság.

Nagyság Pósfay Pongrácz főszolgabíró igazgatóság tag urunk

Muraszombat,

Múlt hó 28-án kell bescs levelelől közszemelt tudomásul vettük a Nagyságod által forgalmunk fejlesztésére kívánatosnak jelzett intézkedéseket, melyekre vonatkozólag a következőket van szerezésnek közölni:

1. A Muraszombatra rendelt közönséges (konyha) ső viteldija merskeltelet s eről Nagyságodat, valamint a Magyar kereskedelmi részvénytársaságot, mint a m. kir. sőjvedek vezérigényeségél előzőleg már értesítetük.

2. A stajerszági Poggauból Muraszombatra rendelt cement és mesz viteldijának merskelése ügyében egyidejűleg érintkezésbe léptünk az államvasutak igazgatóságával és tárgyalásunk eredményét közölni fogjuk Nagyságodtal.

3. A muraszombati állomásá hozzájáró ut ügye az ezzel kapcsolatban felmerült város szabályozási és kispajtatási kérdések miatt akad meg, értesülésünk szerint azonban ezen ügyben a kereskedelmiügyi minster ur rendelkezera legközelebb új eljárás fog tartalni, mely az ut kiépítésének akadályait előrelátólag el fogja hárítani.

4. Az államasutakat megkeressük, hogy az állatszallítás megkönnyítése céljából a muraszombati állomáson állandóan néhány állatszallításra alkalmas kocsi álljon tartalékban rendelkezésre, alig hiszünk azonban, hogy a meg most is tartó általános vagyon hiány mellett e körölmény teljesíthetők.

Külföldi tisztelettel

Körmend-zalalövő-örizentpéter muraszombati (Magyar delnyagoti) helyi érdekű vasut részvénytársaság.

— **Övönő nélkül.** Egy évig betegeskedett Bouquet Vilma volt battányi övönő, míg vegre a halat megvárta kinyitól. Ez idő óta természetesen nem teljesítette hivatali kötelességeit, s a kisedővöndö Battánydon szünetelt. Állítólag a közég többször tett az illetékes forrónál előterjesztést, de ez mindig süket fülekre talált, s a jó battányiak bármennyire is akarták gyermekeket óvodába járátni nem tehettek, mert nem volt övönő. Ugy tudjuk, hogy a vármegye tartja fenn a közég hozzájárulásával az óvodát, s szinte hihetetlennek tartjuk, hogy még most sem gondoskodtak az övönő állás betöltéséről. Felhívjuk az illetékes körök figyelmét, hogy a magyarosítás szempontjából annyira fontos óvoda ügyet ne hagyadják el, s küldjenek már egyszer övönőt Battányra.

— **A szombathelyi tifusz.** Hálát kell mondanunk a jóságos Istennek, hogy azt a borzáló veszedelmet, amely megékény búsze székvarósal immár a főnkterlel fenyegette, elhárította rólunk. Személyesen

volt alkalmunk meggyőződni róla, hogy a betegség már jóformán megszűnt s a járvány továbbterjedése uégágtolatott. Ily körülmények között immár minden aggodalom nélkül meg lehet jelenni a vármegye 18-iki közgyűlésén, amely előrelátólag erre való tekintettel nem is lesz elhalasztva. Bizottsági tagjaink testi épségük minden veszélyeztetése nélkül bemehetnek Szombathelyre nemcsak azért, mert már nincsen baj, hanem legfőbbképpen azért is, mert a tifusz csak a vízben van, mi pedig előbb sem ittunk vizet, ha még olyan jó volt is az, most meg pláne csak a bor mellett fogunk maradni, ami tudvaleg a szivaral egyetemben legatlasosab ellenszere a tifusznak.

• **Színészet.** Fűredi Miksa jól szervezett operett és dráma társulata, amely 32 tagból áll s jelenleg Siklóson működik, városunkat is fel akarja keresni, ha kap megfelelő helyet, ahol Thalía templomát felültheti. Bizony kívánatos volna, ha egy kis színházi sasonunk legyen, ami a falusi élet egyhangúságát eloszlatna. Ha össze-fognánk, lehetne módot találni arra, hogy alkalmas helye legyen a színházunk vagy pedig egy vállalkozó megfelelő bődét építene, ami szerintünk is a legelészertűbb volna.

— **Templom restaurálás.** A battányi ág. ev. hitv. gyülekezet alaposan megakarja javíttatni templomát. E végből a gyülekezet vezetősége már érintkezésbe lépett Takáts László műegyetemi s, tanárral, aki a múlt szombaton a helyszínen járván, megvizsgálta a templomot. A battányiak főképp a földemet (plafon) akarják kicserélni, mert a mostani már kissé megroskad. Takács ajánlata elfogadják, hogy a tervezett felföldém helyett, ami 20–35 évig tart csak, valami szilárdabb anyag földémet készítenek, ha mindjárt ez többé is kerül.

— **Kinevezés.** Titán Iván okleveles tanító a vallás és közoktatásügyi minster a korán elhunyt Kondor Ferenc helyébe a murahalmosi állami elemi népszkolához rendes tanítavá nevezte ki.

— **Sővények madárvédelemnek.** Minden nagyobb kertet a szabadban, szőlő- és gyümölcsker-keket nem deszkaverítéssel, hanem élő sővényekkel kellene körülvenni. Minden élő kerítés és még gondozatlan, közönséges sővények is mezők szegelyen, birtokok határolására stb-inek ültetve a földdarab, sőt az egész vidék szépítéséhez nagyon hozzájárulnak. Kiváló előnyöket azonban az által érünk el, hogy az összes, de különös az enklő madaraknak az által jó oltalmat nyújtnak, mert a madarak a sővényeket mindig szívesen keresik fel fészekrakásra, azokba befészkelnek és habortatlanul szaporodnak. Mindentűl, hol az udvar, kert sűrű és csak kevésbé gondozott sővény-nyel van körülveve, ott örömet fogunk a madár-dalban, madárcseregésben találni és a hasznos dalosokat, mint szívesen látott feregirtókat lakhe-lyéink közelében üdvözölhetni. Legjobb sővényese-metünk 1. akác, 2. Gleditschia (lepenyfa), 3. Muclura. Mind a három fajta tükös és ezáltal betakodókat ellen védelmet nyújtnak. Igen jó és sokat dícsért a galagonya (Crataegus), de ez csak eszaki vidékekre megbecsülésre méltó, éghajlatunk alá nem alkalmas, mert itt a her-nyök sok evben óriási módon pusztítanak, a galagonya pedig hernyokokat mindig tel, ugyszólván a kártekon fergék költéséhez. Magas sővényeknek mezők, közsegék, dílok határolására az összes fane-miek igen alkalmasak és szépek; különösen akác, jávor, nyír, kőris, tölgy, eper, nyárfa, hárs, sőfora, szil stb. Igen szép és folyton zöldek a fenyőfélék és tobozok, a legjobb azonban a boroka és Thuja (elféfa) mivel ezeknek növése nem igen magas, de rendkívül sűrű.

Szerkesztői üzenet. Signál. Névtelenül beküldött dolgozatokat — még ha szerelmes versezetek is azok — nem vehetünk figyelembe.

— **Divat Újság** minden hónapban kétszer jelenik meg. Előfizetési ára nagyon olcsó; ne-gyedévre postán való ártküldéssel, két korona 20 fillér. Előfizetni legelészertűben a kiadóhiva-talba intézett postautalványon lehet. A Divat Újság kiadóhivatala Budapest, VIII., Rök Szilárd-utca 4. sz. házában van.

A Divat.

— A Divat Újság-ból. —

Gyakran halljuk felvetni a kérdést, vajjon ki csinálja a divatot? Kinek az agyában születnek meg azok a formák, melyek a viselőjük izé-telene-gye folytán gyakran képtelenségek fajlulnak? Természetesen a nőt vádolják egy-egy divatnak a megteremtésével és őt teszik felelőséért érte akár szép, akár csunya. No hát engedjük meg kijelen-tenünk, hogy ez az állítás csak részben állhat meg. Mi tudjuk, hogy a divatot a szakból terem-tik és a nők csak terjesztik. A kérdékök tegyek meg azt, a mit mi megteszünk. Az idegy beállítva-lyan járják végig az előlékő szabók műtermeit és meg fogják látni, milyen tengersok esodabogarát eszelnek ki a tervezők iltthon és idegenben. Igaz, hogy ha kedvelőre nem talál egy-egy ilyen esoda-bogár szépen megmarad raktáron eredetiségnek, tanulságunk De ha ellenben akad kedvelője, még pedig az ugynevezett divathölgyek közül, akkor hamarosan akad utárendelő és is mihamar el-váttal lesz, feltéve, hogy nem nagyon borsos az ára.

A fővárosban lakó nőnek mindenesetre meg-van az az előnye, hogy van mibe választania és nines egy-két jobb szabó kenyekedrének kiszol-gáltatva, mint kisebb városban, ahol neha ugy járnak a hölgyek, mintah egyenruhájuk volna, mint formára majd mind egyforma. A vidéki szabó ritka-lyan tervez; annak van egy-két modellruhája és a melyik jobban sikerül, az lesz divatosabb és A-ne, B-ne, C-né stb. ruhája legfeljebb ha színbén kü-lönbözik egymástól, mert leggyakrabban meg a disz is ugyanaz. A bajon csak egy segíthetünk, ha divatlapot járatnak, megők is tanulmányozzák a divatot megők adják elő a szabójoknak, hogy mit hogyan akarnak.

Aztán még fontos megállapítani azt is, hogy kinek mi illik és szükség szerint a kellő változa-tások. Nézzük példaul a most divatos, de még ki nem forrott tunikaformát; feltétlenül csak keskeny, sugartermetre illik és sehoggy sem kegyez az ala-c-onyo termetűeknek. Még valamennyire tűrhető, ha olyan hosszú, hogy majdnem leér a szoknya aljáig. De az elől kikerekített, hatrálélek hosszab-ból tunika, a milyet a legújabb mintafomákon láthatunk, csak a nagyon magas termetűeknek ajánlható.

A derek- és bluzformának a divat még na-gyobb szabadságot biztosított, mint a szoknyának. A nagyon sugar és nagyon telt formájuknak el kellene kerülnök a sima derekát s az ingbluzt. Az előbbiekk gazdagon diszittésűk derekukak, az utóbbiak kevesse, mert a teltebb formájuknak nagyon téves az a felfogásuk, hogy nekik nem kell semmi disz, mert hiszen épp ez az, a mi valamennyit elföld a fölöstelgéből.

Nem kis nehézséget ad még a legjobb szá-bónak a bordúrszővetnek helyes feldolgozása. Sok modell nagyon sok ilyen anyagot kíván, melyet nem lehet egészen felhasználni. Különösen áll az a keskenyebb mosozsövetekre. Itt aztán minden-felét ki kell az ügyes szávbónak eszelnie, hogy megküzdjön a keskeny szövetnek.

Nagyon szép hatást lehet elérni, ha az égy-színű attetsző felsőszövetet, koekás illetev apo-mintás lagy selyemmel béleljük, mely színyében átlatsszik a felsőszöveten. Egyik különös kinyéve-se az idei divatnak, mely talán nem fog elterjedni, vagy legalább is általánossá válni, a harangszok-nyának variációja olyformán, hogy elől a közepén gyöngyen van rőncelva, a keresztirányok leérnek a térdig, de sokszor a szoknya aljáig és itt aztán olyan redőzetet képeznek, mely a nagyobb leptekek való járását lehetetlenne teszi. Igaz, hogy nő-lem kevessebb, ha nem lép nagykotat, de mégis kellemetlen az a tudat, hogy az ember valamenny-re akadályozva legyen a járásban.

Az új, nagyon megszűkült selyemszoknyákat alól vagy 30 cm. magasságban posztóval bélelik, miáltal gyönyörű, lagy redőzetet tesznek szert.

Egyzvalóval mégis csak halásak lehetünk a szávbónknak, mindig kieszelnek valamit, ami szép is, tetszős is. És ha megessik, hogy tuloznak, rajtnak áll, hogy ezen javítsunk, ezt megakada-lyozzuk.

Apró hirdetések.

9 törzs mék és jőkarban levő Neiser-kaptarak jutányosan eladók.

Bővebb felvilágosítást a gaskakör irodája nyújt.

Egy jó karban levő 13 soros Kühne-féle sorvetőgép jutányos áron minden óraban eladó. Ertekezni a gazdákör titkári hivatalban.

Ugyanott több száz darab sima, magas törzsű szép koronájú alau és körte gyümölcs faeska darabonként 35—45 fillértért eladó.

Több méh család, kaptárak, méhészeti felszerelések, kocsik stb. eladók. Venni szándékozők forduljanak özv. Kondor Ferenczéhez Murahalmos up. Muraszombat.

Könyvtár órák. A muraszombati gazdákör könyvtára nyitva van naponta délelőtt 11—12 óráig a titkári hivatalban. — A Dunántúli Közművelődési Egylet könyvtára pedig szerdán délután 1—2 óráig áll a közönség rendelkezésére az állami óvodában.

Értesítés.

Lendvai Péterné a budapesti tudom. egyetemen végzett szülésznő és a budapesti gyermekkórház vlt. hallgatója, Sárvarott 10 évig körszülésznő s több évi gyakorlattal bír

okleveles szülésznő

Muraszombatban, Derék-utca Lencsár Mihály házában letelepedett és gyakorlatát megkezdette.

Vidékre távirat vagy telefon értesítésre azonnal elutazom.

A nagyérdemű hölgy közönség szíves pártfogását tisztelettel kéri

Lendvai Péterné,
okleveles szülésznő.

Tanító urak figyelmébe.

Vizsgalpok már kaphatók csinos keretben egy- és két vonalas beosztással Balkányi Ernő papirkereskedésében Muraszombat.

! Nélkülözhetetlen utmutató !

Körjegyzői, ügyvédi, járásbírósi és magán hivataloknak, községi bírálóknak, vendéglősök és magánosoknak nélkülözhetetlen utmutató

Muraszombatjárás községeinek névjegyzéke

Feltüntetve: a községek új elnevezése ABC rendben, távolság Muraszombattól oda és oda és vissza kilométerekben, a község melyik körjegyzőséghez tartozik és annak utolsó postaja, lakosainak száma. A bírósági kiküldött és végrehajtó napi díja és utazási illetménye kilométerenkint.

Kapható: Balkányi Ernő könyv- és papirkereskedésében Muraszombat.

Körmend—zalaalóvő—öriszentpéter—muraszombati (magyar-délnyugati) helyi érdekű vasút részv.-társ.

127.1908. szám.

Meghívó

a „Körmend—zalaalóvő—öriszentpéter—muraszombati (magyar-délnyugati) helyi érdekű vasút részvénrtársaság“ nak 1908. évi május hó 19-én (kedden) délután 4 órakor Budapestben, IV. Vercs Pálné-utca 30. sz. a. (I. emelet) tartandó

rendes közgyűlésére.

Napirend:

1. Az igazgatóság és felügyelő-bizottság jelentése és az 1907. évi mérleg végleges megállapítása.
2. Határozat a tiszta nyereség hovatartozására.
3. Határozat az igazgatóság és felügyelő-bizottság részére a felmentvény megadására.
4. Az igazgatóság, végrehajtó-bizottság és felügyelő-bizottság tiszteletdíjának egy évre leendő megállapítása Budapest, 1908. évi április hó 30-án.

Az igazgatóság.

Kivonat az alapszabályokból:

Azon részvényesek, kik szavazati jogukat gyakorolni kívánják, kötelesek az alapszabályok értelmében részvényeiket a nem járt szünetekkel együtt legkésőbb 5 nappal a közgyűlés megtartására kitűzött határral előtt Budapestre: a „Magyar Államias Hitelbank“-nál (V. Nádor-utca 12.) vagy Frankfortban: a „Dresdner Bank“-nál letenni az Államkincstár, Vas- és Zalaármege, továbbá községek atvett törzsrészvényeiket letenni nem tartoznak.

Minden egyes egész vagy két-két fél részvény egy szavazattal jogosít. Azon részvényeseknek, kiknek részvényeik még ki nem adtak, közgyűlési jogaik gyakorlására névze azon érvényben lévő kötelezvényeik vagy nyilatkozataik szolgálnak alapul, melyekkel magokat befizetésükre kötelezték. (I. alapszabályok 28. §-át.

Előfizetések a kiadóhivatalba küldendők.

UJDONSÁG!

Kombinált, csinos kivitelű és olcsó jegyzké-könyvek

Kapható: Balkányi Ernő papirkereskedésében Muraszombat.

Mesés szép lesz

minden hölgy

a Mintsek fele világhírű Aranka-Créme banulatoss hatásától. Egy tégely ára 1 kor., nagyobb rózsza szüben 2 kor. Aranka-szappan 70 fillér. Aranka mosdó víz 1 kor. Aranka hölgyper 1 korona, nagy 2 korona.

Kapható Böles gyógyszerárban Muraszombattól és készítőnél:

Mintsek Géza vegyeszeti laboratóriumában Kecskemét.

Nyári menetrend

teljes utmutató a hazai és ausztriai vasutak és magyarországi hajójáratok indulási idejére.

Ára 40 fillér.

Kapható Balkányi Ernő papirkereskedésében.

Védjegy: „Horgony“

**A Liniment. Capsici comp.,
a Horgony-Pain-Expeller**

póteka

egy régiónak bizonyított háziész, mely már sok év óta legjobb fájdalomcsillapító szerek bizonyított közönségen, osztrák és meghűléseknél, bedörzsolések, sóleségekben használva.

Figyelem! Csak Súlyos hamisítványok miatt beavatkozáskor óvatossá legyünk és csak olyan utmutatót fogadjunk el, mely a „Horgony“ védjeggyel és a Richter cégjegyzéssel ellátott dobozba van csomagolva. Ára üvegekben K—80, K 1.40 és K 2.—és ügyszólván minden gyógyszerárban kapható.

Főraktár: Török József gyógyszereszlán. Budapest. **Dr. Richter gyógyszerárija az „Arany orszláv 1“**, Prágában, Elisabethstrasse 5 neu. Mindennapi széküldés.

Hirdetések a kiadóhivatalba küldendők.

BUZIÁSI PHÓNIX

Vese- és hólyagbajoknál minden vizet felülmul.

— Kellemes, kissé savanykás ízű, vasmentes, szénsavdús, —
rendkívül üdítő asztali víz.

lőgyógymódrá használva, vese- és hólyagbajoknál, a vesemedence ideg hurajainál, húgykő- és fűveny-képződésnél, a legutak és a kiválasztószervek hurutos lantalmával kitűnő hatásnak bizonyult. — Prospek-
— tust kívánatos küld a forráskezelőség: —

Muschong buzási gyógyfűrdő igazgatósága
— BUZIÁSFÜRDŐN. —

Benzinmotorok

**A. M. Kir. Államvasutak Gépgyárának Vezérügynöksége,
BUDAPEST V., Váci-körút 32.**

Nyomatott Balkányi Ernő gyorssajtóján, Muraszombatban.

kőolaj-üzemre is alkalmasak, gőzlokomobilok, utimozdonyok, gőzcsepplögepek, aratógépek, teljes malomberendezések, talajmívelő eszközök, stb., stb.

Kívánatra szívesen küldünk árjegyzéket és költségvetést.